

(USE SANSKRIT HW NOTEBOOK TO ANSWER)

खण्ड: क (अपठित-अवबोधन्म्)

एकदा एकस्मिन् वने एकः श्रुगालः भोजनं प्राप्तुम् इतस्ततः भ्रमति स्म । तदैव सः मूषकाणां समूहं दृष्ट्वा तान् खादितुम् चिन्तयति। तस्य मूषक समूहस्य राजा हृष्टः, पुष्टः, आसीत्। श्रुगालः मूषकसमूहम् अनुसरति। तान् मूषकान् खादितुम् इच्छया सः मूषकणां बिलस्य समीपं गच्छति । सः श्रुगालः कांचित् चिन्तयति मूषकाणां बिलात् बहिः सूर्यं प्रति उद्घाटितेन मुखेन तिषति ।

1. एक पदेन उत्तरं लिखत ।

1x5=5

- क) कः इतस्ततः भ्रमति ?
ख) राजा कीदृशः आसीत् ?
ग) श्रुगालः किमथं बिलस्य समीपं गच्छति ?
घ) अस्मिन् गद्यभागे अव्यानि चित्वा लिखत।
ङ) श्रुगालः केषां समूहं पश्यति ?

2. श्लोकं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत।

येषां न विधा न तपो न दानं न शीलं न गुणो न धर्मः।
ते मर्त्यलोके भुवि भार भूताः मनुष्यरूपेण मृगाः चरन्ति ॥

प्रश्नानि उत्तरं लिखत ।

1x5=5

- क) मनुष्य रूपेण के चरन्ति ?
ख) प्रथम गुणः कः अस्ति ?
ग) गुणहीना जनाः कुत्र भारभूताः ?
घ) कीदृशा जनाः मनुष्यरूपेण मृगाः चरन्ति ?
ङ) 'अवगुणः'पदस्य विपरीत पदं किम् ?

खण्ड: ख (व्याकरण विभागः)

3. पदं विभज्य सन्धिनाम लिखत ।

1x4=4

- अ) इत्युक्त्वा =
आ) सूर्योदयः =
इ) वनौषधि =
ई) चैकाकि =

4. पर्याय पदानि लिखत ।

1x4=4

- अ) तीरे =
आ) पर्वतः =
इ) इन्द्रः =
ई) भूपतिः =

5) अधोलिखित प्रकृति -प्रत्ययं च लिखत ।

1x4=4

अ) करणीयम् =

आ) पठितम् =

इ) दोग्धम् =

ई) लिखितम्

6)स्थूलपदानि अधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।

1x5=5

क) नध्यः जलं न पिबन्ति ।

ख) खलानाम् मैत्रि आरम्बेगुर्वी भवति ।

ग) मल्लिका स्वपतिं चतुरतमं मन्यते ।

घ) स्वर्णकाकः तण्डुलान् अखदयत् ।

ङ) माता पुत्रीम् आदिशति ।

7) संयोज्य लिखत

1x5=5

अ

आ

क) कुलक्रमागतः

परोपकारः

ख) दानवीरः

मन्त्रिभिः

ग) हितैषिभिः

जीमूतवाहनः

घ) वीचिवच्चंचलम्

कल्पतरु

ङ) अनश्वरः

धनम्

8) श्लोकस्य अन्वयं लिखत।

3x1=3

वृत्तं यत्नेन संरक्षेद् वित्तमेति च याति च।

अक्षीणो वित्ततः क्षीणो वृत्तस्तु हतो हतः॥

9) “विश्वे करोन” इति विशयम्

5x1=5

अधिकृत्य पंच वाक्यानि संस्कृते लिखत।
